

گزارش «وطن امروز» درباره دلایل واریز نشدن مرحله سوم سود سهام عدالت

چشم‌انتظاری سهامداران

گروه اقتصادی: واریز سود

سهام عدالت مربوط به عملکرد مالی سال ۱۴۰۱ شرکت‌ها که ۲ مرحله از آن سال گذشته انجام شد، با تأخیر مواجه شده است. قرار بود مرحله سوم و تسویه این سودها در ماه‌های اخیر محقق شود اما هنوز واریز نشده و سهامداران منتظر پرداخت و پیگیری مشکلات مربوط به این تأخیر هستند.

یکی از سهامداران استانی سهام عدالت با گلایه از نحوه واریز این سود در پیامی به «وطن امروز» نوشت که معتقد است سازمان بورس به عنوان نماینده سهامداران باید پیگیری بر خورد با شرکت‌هایی باشد که از واریز سود سهام عدالت خودداری می‌کنند. سهامدار دیگری در نظراتی که در گزارش‌های قبلی منتشر شده بود، گفته بود: اگر قرار بود سود سهام عدالت واریز نشود، چرا به سهامداران وعده داده شد؟ نهادهای نظارتی باید به عدم واریز سود سهام عدالت که مطالبه ۵۰ میلیون نفر است، ورود کنند. خانم دیگری نیز اظهار داشت: چگونه شرکت‌ها قادر به پرداخت حقوق پرسنل خود هستند اما نمی‌توانند سود سهام عدالت را که حق الناس است، واریز کنند؟ سازمان بورس تاکنون چه اقداماتی برای دریافت سود سهام عدالت از شرکت‌ها انجام داده است؟

در راستای همین درخواست‌ها، «وطن امروز» این موضوع را بازخوانی و علل عدم واریز مرحله سوم سود سهام عدالت را پیگیری کرد.

مجید عشقی، رئیس سابق سازمان بورس، ۲۸ فروردین سال جاری در رسانه ملی اعلام کرده بود: مجموعه‌ای از اتفاقات باعث شده برخی شرکت‌ها تخلف کرده و نتوانند سود سهام عدالت را پرداخت کنند. این شرکت‌ها عمدتاً با کمبود نقدینگی مواجه هستند. ما هم توصیه کرده‌ایم سود سهام عدالت باید پرداخت شود و امیدواریم تا خرداد بتوانیم این سودها را جمع‌آوری و مابقی را پرداخت کنیم. البته زمان دقیق آن باید توسط شورای عالی بورس تعیین شود. مشاهدات نشان از این موضوع دارد که مجامع ۷ شرکت سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت از بهمن سال گذشته آغاز شده و تا پایان مرداد امسال ادامه داشته است.

بر این اساس، استان‌های خراسان شمالی، زنجان، گیلان، مرکزی، اصفهان، کرمان و کرمانشاه از جمله استان‌هایی هستند که در این مدت مجامع شرکت‌های سرمایه‌گذاری سهام عدالت آنها برگزار شده است. همچنین مجمع شرکت‌های سرمایه‌گذاری استان چهارمحال و بختیاری نیز در تاریخ ۶ شهریور ۱۴۰۲ برگزار شد.

در سال‌های اخیر سود سهام عدالت در ۲ مرحله به حساب دارندگان آن واریز شده است؛ یکی در پاییز و دیگری در اواخر زمستان. در مرحله دوم سال گذشته، سود سهام عدالت حدود ۳۰ درصد

کمتر از مرحله

اول بود. همچنین در سال ۱۴۰۲ سود سهام عدالت متوفیان نیز پرداخت شد.

وعده داده شده بود افرادی که زمستان سال گذشته سود خود را دریافت نکرده‌اند، در خرداد ۱۴۰۳ حساب آنها شارژ خواهد شد. با این حال و به رغم وعده‌های داده شده، واریز سود سهام عدالت نه تنها در خرداد محقق نشد، بلکه در تیر و مرداد و شهریور نیز خبری از آن نشد.

ولی‌الله جعفری، مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در پایان سال مالی ۱۴۰۲ درباره این موضوع اظهار کرد: هنوز خبری از واریز سود سهام عدالت از ۳ شرکت خاص نیست.

وی افزود: پالایشگاه بندرعباس ۲ هزار میلیارد تومان، شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس ۳ هزار میلیارد تومان و مینا حدود ۵۵۰ میلیارد تومان از سود سهام عدالت را واریز نکرده‌اند.

جعفری در پاسخ به این سؤال که آیا با این شرکت‌ها برخوردی خواهد شد، گفت: گزارش تخلف احتمالی برای این شرکت‌ها تهیه و به مراجع رسیدگی به تخلفات ارسال شده است اما اکنون مهم این است که بتوانیم با پیگیری‌های خود، سود سهام عدالت را به طور کامل وصول و الباقی سود سال ۱۴۰۱ را به حساب مشمولان واریز کنیم.

فرآیند انتقال داده‌های فوت‌شدگان به سازمان بورس

به همین دلیل، سازمان بورس برای افزایش سرعت در راه‌اندازی سامانه انتقال سهام متوفیان، زیرساخت فنی را تغییر داده است. طرحی مطرح شده است که تقسیم‌بندی سهام عدالت بر اساس گواهی انحصار وراثت از طریق شعب کارگزاری انجام شود. در این طرح، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی مسؤول فراهم‌کردن زیرساخت موردنیاز برای شرکت‌های کارگزاری خواهد بود تا اقدامات لازم در این زمینه انجام شود.

همچنین با توجه به ادعاهای رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، برخی از مسؤولان شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اعلام کرده‌اند فرآیند انتقال داده‌های فوت‌شدگان به سازمان بورس به طور کامل انجام نشده است. تاکنون تنها تصاویر انحصار وراثت بر اساس سرویس به سازمان بورس ارائه شده است و این تصاویر از سال ۹۷ به بعد معتبر هستند. با این حال، تعداد متوفیان قبل از سال ۹۷ هنوز به طور کامل در این سامانه ثبت نشده است.

آخرین اخبار از جزئیات سود سهام عدالت

گلستان، تولید و مدیریت نیروگاه زاگرس کوثر، ایران یاساتیر و رابر، فولاد هرمزگان جنوب، بهار زرالیس چناران و ملی صنایع مس ایران» سود جاری ۲ میلیون و ۳۱۳ هزار و ۹۲۹ سهامدار را که معادل ۵ هزار و ۸۹۰ میلیارد و ۵۹ میلیون تومان است، به حساب آنها در سامانه سجام واریز کرده‌اند.

■ واریز سود سنوآتی و حق تقدم ۴ شرکت

در همین بازه زمانی، ۴ ناشر شامل «لامیران، سرمایه‌گذاری پردیس، بیمه زندگی آگاه و پارس الکتریک» سود سنوآتی و حق تقدم ۱۲۰ هزار و ۸۱۱ سهامدار را که معادل ۱۱۷ میلیارد و ۲۳ میلیون تومان است، از طریق سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت کردند.

برای انتقال سهام عدالت متوفیان حتماً وراثت باید سجامی شوند

عدالت و سود وراثت را واریز کنیم. وی ادامه داد: در صورت واریز سود مرحله سوم و تسویه سهام عدالت، سود وراثتی که تمام مراحل انتقال سهام عدالت متوفیان خود را انجام داده‌اند نیز به طور کامل واریز خواهد شد اما باید تأکید کرد که یکی از شروط اساسی واریز سود سهام عدالت برای وراثت، سجامی شدن آنهاست. باغستانی توضیح داد: برای واریز سود، به شماره شبای برای هر یک از وراثت‌تیار داریم، بنابراین در این زمان، وراثت می‌توانند از طریق شعب بانک‌های منتخب و کارگزاری‌های معتبر، اقدامات لازم برای انتقال سهام عدالت متوفی خود را انجام دهند.

وراثتی که قصد دارند سهام عدالت متوفیان خود را دریافت کنند، باید ابتدا به سامانه سجام مراجعه کرده و فرآیند سجامی شدن را طی کنند. این شرط برای تمام وراثت‌الزامی است و بدون آن، امکان انتقال سهام و دریافت سود وجود ندارد. مهدی حاجی‌وند، دستیار ویژه رئیس سازمان بورس در امور سهام عدالت تأکید کرده است این شرط باید توسط همه وراثت رعایت شود. محمد باغستانی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری مرکزی چندی پیش‌دوره تأکید کرد: واریز مرحله سوم سود سهام عدالت مربوط به عملکرد مالی سال ۱۴۰۱ هنوز از سوی برخی ناشران انجام نشده است. به همین دلیل، تاکنون نتوانستیم سود سهام

بازخوانی پرونده سود سهام عدالت متوفیان و روندی که هنوز عملیاتی نشده است

وی اشاره کرد که برای اجرای سامانه، قوه قضائیه باید به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی یک سرویس ارائه کند تا اطلاعات متوفیان را دریافت کند و بر اساس گواهی انحصار وراثتی که توسط قوه‌قضائیه صادر می‌شود و زیرساخت‌های سرویسی که ارائه می‌شود، موارد را اجرایی کند. مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی بیان کرد که شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در تلاش است این موضوع را پیگیری کند و این درخواست یکی از خواسته‌های مسؤولان بازار سرمایه و سپرده‌گذاری مرکزی است.

۶ اسفند ۱۴۰۰ مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اظهار داشت انتقال قهری سهام عدالت به زیرساخت‌های مختلف، نیاز به زمان و تدابیر فنی بیشتری دارد و پیچیدگی‌های مربوط به آن باعث تأخیر در راه‌اندازی سامانه مربوط شده است. وی امیدوار بود که طی ۶ ماه، یعنی تا شهریور ۱۴۰۱ سامانه به بهره‌برداری برسد که این هدف نیز محقق نشد. با این حال، به گفته قائم‌مقام مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی وقت، درباره سامانه انتقال سهام عدالت به وراثت، بخشی وجود دارد که خارج از اختیارات شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز دارد و نیازمند تعامل با قوه قضائیه است.

فوت وراثت و تنوع مذهب از مشکلات انتقال سهام به وراثت

عضو شورای عالی بورس نیز در جلسه تعیین تکلیف متوفیان سهام عدالت اشاره کرد که وراثت باید درخواست خود را اعلام کنند و برگه انحصار وراثت را در اختیار داشته باشند. وی تأکید کرد که فرآیند سهام عدالت متوفیان بسیار پیچیده است و مشکل اصلی آن این است که حتی وراثت هم ممکن است فوت کرده باشند. وی به مسأله تنوع مذهبی متوفیان سهام عدالت هم اشاره کرد و گفت برای حل این مشکل باید قوانین و مقررات مربوط بهبود یابند. بنابراین بر

اساس اطلاعات موجود، سامانه انتقال سهام عدالت به وراثت هنوز به صورت کامل راه‌اندازی نشده است و با مشکلات و تأخیرهایی مواجه شده است. پیچیدگی‌ها و نیازمندی‌های فنی مرتبط با این سامانه باعث تأخیر در بهره‌برداری آن شده است. همچنین اجرای سامانه نیازمند تعامل با قوه قضائیه بود و برخی موارد خارج از اختیارات شرکت سپرده‌گذاری مرکزی قرار داشت که تا امروز بسیاری از این مشکلات مرتفع شده و در مراحل نهایی اجرایی شدن است.

نحوه دریافت سود سهام عدالت متوفیان

مژگان صفری‌مقدم، مدیر پشتیبانی و راهبری عملیات سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد انتقال سهام عدالت متوفیان به وراثت از طریق شعب کارگزاری و بانک‌های لازم را که در آدرس www.csdiran.ir موجود است، ارائه دهد. صفری‌مقدم تأکید کرد: تمام وراثت متوفی سهام عدالت باید پس از تقسیم‌بندی دارایی، نسبت به سجامی شدن اقدام کنند تا واریز سود سهام عدالت به حساب آنها از طریق شماره شبای اعلام‌شده در سامانه سجام انجام شود. همچنین وراثت پس از سجامی شدن می‌توانند با مراجعه به درگاه یکپارچه‌دی‌نفعان بازار سرمایه علاوه بر مشاهده پرتفوی سهام عدالت خود، ارزش روز آن نیز مطلع شوند.

صورت رایگان انجام می‌شود. پس از استعلام وضعیت سهام عدالت، یکی از وراثت می‌تواند به یکی از شعب کارگزاری‌های منتخب یا بانک‌های ملی، تجارت، ملت و پارسیان مراجعه کرده و مدارک لازم را که در آدرس www.csdiran.ir موجود است، ارائه دهد. صفری‌مقدم تأکید کرد: تمام وراثت متوفی سهام عدالت باید پس از تقسیم‌بندی دارایی، نسبت به سجامی شدن اقدام کنند تا واریز سود سهام عدالت به حساب آنها از طریق شماره شبای اعلام‌شده در سامانه سجام انجام شود. همچنین وراثت پس از سجامی شدن می‌توانند با مراجعه به درگاه یکپارچه‌دی‌نفعان بازار سرمایه علاوه بر مشاهده پرتفوی سهام عدالت خود، ارزش روز آن نیز مطلع شوند.

سهام عدالت جاماندگان در انتظار مصوبه دولت

راضیه ذوالنورین، مدیر کل دفتر توسعه مردمی‌سازی واگذاری‌ها در آخرین اظهارات خود درباره تخصیص سهام عدالت به بازماندگان گفت: با توجه به تبصره ۳ ماده ۳۴ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی موضوع تکلیف وزارت امور اقتصادی و دارایی برای شناسایی افراد مشمول طرح توزیع سهام عدالت، با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و فراهم آوردن شرایط واگذاری سهام به مشمولان و با عنایت به ابلاغ دستورالعمل مربوط در سال ۱۳۸۹ توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی، در ۲۰ مرحله مختلف جهت شناسایی مشمولان این طرح اقدام شد و در نهایت تعداد ۴۹۱،۱۴۸،۷۷۴ نفر به عنوان مشمولان نهایی طرح شناسایی شدند. مدیرکل دفتر توسعه مردمی‌سازی واگذاری‌ها تصریح کرد:

همچنین پرتفوی سهام حدود ۳۰ میلیون نفر از مشمولان به صورت غیرمستقیم از طریق شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی و کانون متشکل از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی اداره خواهد شد. این دسته از مشمولان پس از پذیرش شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی در بازار بورس و اوراق بهادار، سهامدار این شرکت‌ها شدند. گفتنی است با توجه به بررسی نحوه برگزاری مجامع شرکت‌های موصوف، از سوی شورای عالی بورس و اوراق بهادار مقرر شده است بر اساس مصوبات مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۰ و ۱۴۰۲/۸/۹ آن شورا نسبت به برگزاری مجامع شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت اقدام شود. بدیهی است پس از برگزاری مجامع موصوف و از زمان اعلام آزاد شدن خرید و فروش، سهامداران می‌توانند به تدریج نسبت به معامله سهم خود در بورس اقدام کنند.

توزیع سهام جدید عدالت و لزوم تصویب سبد پیشنهادی جدید در هیأت وزیران

ذوالنورین تصویب سبد پیشنهادی جدید در هیأت وزیران را لازم دانست و ادامه داد: در راستای بند الف تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کشور، دولت موظف شده بود از محل باقیمانده سهام متعلق به دولت یا شرکت‌های دولتی در بنگاه‌های قابل واگذاری

مجدداً تغییر داده و طرح دیگری را در شورای عالی بورس مطرح کرده است. عشقی، رئیس سابق سازمان بورس اعلام کرده بود تصویب شده است که تقسیم‌بندی سهام عدالت بر اساس گواهی انحصار وراثت از طریق شعب کارگزاری انجام شود. بنابراین شرکت سپرده‌گذاری باید زیرساختی را برای شرکت‌های کارگزاری فراهم کند تا آن شرکت‌ها بتوانند اقدامات لازم را انجام دهند.

سازمان ثبت‌احوال و اجرای سامانه الکترونیک متوفیان سهام

۱۲ بهمن ۱۴۰۱ محمد کاظمی‌فرد، رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه‌قضائیه درباره سامانه انتقال سهام عدالت به وراثت اطلاعاتی را درباره اطلاعات فردی متوفیان سهامداران این سامانه به صورت الکترونیکی ارائه کرد. وی اعلام کرد سازمان ثبت‌احوال کشور این خدمت را ارائه خواهد کرد و اطلاعات متوفیان به صورت آنلاین در دسترس سازمان بورس قرار دارد.

■ سازمان ثبت‌احوال کشور مسؤول ارائه خدمات مربوط به اطلاعات متوفیان است

۱۲ بهمن ۱۴۰۱ سازمان ثبت‌احوال کشور خدماتی را درباره سامانه انتقال سهام عدالت به وراثت اعلام کرد. این سامانه به منظور انتقال سهام متوفیان به وراثت آنها ایجاد شده است. اطلاعات فردی متوفیان سهامداران در این سامانه ثبت می‌شود و سازمان بورس از این اطلاعات برای انتقال سهام استفاده می‌کند. رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه‌قضائیه توضیح داد که سازمان ثبت‌احوال کشور مسؤول ارائه خدمات مربوط به اطلاعات متوفیان است و این اطلاعات به صورت الکترونیکی در دسترس سازمان بورس قرار می‌گیرد. او اعلام کرد سازمان ثبت‌احوال کشور این خدمات را ارائه خواهد کرد و به صورت آنلاین اطلاعات مربوط به متوفیان سهامداران در دسترس سازمان بورس قرار خواهد گرفت.

کازمی‌فرد همچنین افزود: داده‌های مربوط به وراثت سهام انحصاراً به سازمان بورس ارائه شده است تا سهام عدالت متوفیان به خانواده‌های‌شان منتقل شود. این داده‌ها به صورت وب‌سرویس در اختیار سهامداران قرار گرفته و سازمان می‌تواند از آن در سامانه‌های خود استفاده کند.

■ نقص‌های انتقال دستنی داده‌های فوت‌شدگان به سازمان بورس

با این حال، برخلاف ادعاهای رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه‌قضائیه، فرآیند انتقال داده‌های فوت‌شدگان به سازمان بورس به دلیل انجام این فرآیند به صورت دستی به طور کامل انجام نشده است. در این زمینه، باغستانی، مدیرعامل شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اعلام کرد: تاکنون تنها تصاویر انحصار وراثت مبتنی بر سرویس به سازمان بورس ارائه شده است و از سال ۹۷ به بعد عملاً تعداد متوفیان را پوشش نمی‌دهد.

با توجه به این موضوع، سازمان بورس برای افزایش سرعت در راه‌اندازی سامانه انتقال سهام متوفیان به وراثت، زیرساخت فنی را